

ŠACHOVÝ ODDÍL TJ KOBYLISY

Hrací místnost: U Školské zahrady 9, Praha 8

Web oddílu: www.sachkobylysy.com

FB: <https://www.facebook.com/groups/190289443523/>

Informace šachového svazu: www.chess.cz

Pražský šachový svaz: <http://prazskysach.cz/>

Kontakt: Pavel Kopta koptap@seznam.cz

VYSVĚTLIVKY PRO ZAČÁTEČNÍKY A CO OČEKÁVÁME OD ČLENŮ ODDÍLU?

Co jsou šachy?

Samozřejmě hra, tedy desková strategická hra pro dva hráče. Šachy je také možné hrát zajímavě a krásně, a tak je lze považovat za umění. Pro registrované (klubové) hráče jsou však šachy převážně sport. Chceme, aby naše členy hra bavila, ale také se zvyšovala jejich výkonnost.

Jak zvýšit kvalitu své hry?

Tréninkem: řešení úloh, čtení, videa,...

Rozbory vlastních partií, samostatně nebo s pomocí trenéra. Cílem je najít neznalosti a slabiny a zbavovat se jich.

Hraním turnajů. Od všech našich členů očekáváme, že si v průběhu roku zahrají nějaký šachový turnaj.

Vhodné turnaje

Je třeba si vybrat podle věku a šachové výkonnosti.

Úroveň a věk

Doporučené turnaje

Začátečníci (bez VT a ELO) do 12 let

→ Rapid turnaje mládeže

Mírně pokročilí (4.VT, ELO od 1001)

→ Rapid turnaje pro mládež i dospělé

Věk nad 12 let (bez VT a ELO)

→ Rapid turnaje pro mládež i dospělé, zkusit vážný turnaj

Vyšší VT (3.VT, ELO nad 1200), nebo věk nad 15

→ Hlavně vážné turnaje

Zkráceně – menší děti by měly začít ve speciálních turnajích mládeže, starší mohou rovnou zkusit i turnaje dospělých, po zisku zkušeností začít s vážnými turnaji.

Šachový trénink v oddíle

Kromě výjimek přijímáme děti, které už prošly základním šachovým kroužkem, třeba ve škole. Cílem tréninku je připravit jeho účastníky na hru v šachových turnajích. Od účastníků očekáváme zájem o hraní volných i cvičných partií i o cvičení vedené trenérem. Na trénink si vždy noste psací potřeby a sešit (linkovaný nebo čtverečkovaný).

Cílem tréninků v klubu je dovést hráče k zisku I.VT nebo vyšší výkonnosti. To je však běh na dlouhou trať a rychlé počáteční úspěchy zde nejsou to nejdůležitější. Pokud hráč pravidelně hraje a trénuje, tak ke zlepšení nakonec dojde a může to být nečekaný skok. Hlavní však je, aby dítě hra i trénink bavily.

Jak probíhá šachový turnaj

V šachu za vítězství v turnaji hráč získává 1 bod, za remízu 0,5 a za prohru 0.

Tempo hry v turnajích:

Spotřeba času na rozmyšlenou je v turnajových partiích omezena. Kontrola se provádí pomocí speciálních šachových hodin. Elektronické hodiny umožnily zavedení tempa hry s bonusem za tah.

Při vážných partiích se k přidává k základnímu času (obvykle 1,5 hodiny) přidává to 30 sekund za každý tah V rapidových partiích 5-10 sekund k základu 15-25 minut. V bleskových 2 sekundy ke 3 základním minutám.

Turnaje jednotlivců

Probíhají buď v menších skupinách systémem „každý s každým“ nebo se (a to častěji) užívá tzv. „švýcarský systém“, kdy se turnaje může zúčastnit i několik set hráčů a každý se utká jen s několika soupeři. Pravidla pro takovéto řízení turnaje jsou dost obšírná, zjednodušeně - v každém kole přiřadí rozhodčí proti sobě soupeře tak, aby se utkali hráči, kteří spolu ještě nehráli a mají momentálně stejný bodový zisk (nebo alespoň podobný), a tak, aby se jim v průběhu turnaje střídaly barvy (bílé - černé kameny).

Soutěže družstev

Hraje se na určeném počtu šachovnic (s označením 1., 2., 3....). Do zápasu nastupují hráči seřazeni podle soupisky družstva, ta platí vždy po celou dobu soutěže. Pokud nastoupí náhradník, tak se vynechá střídající hráč a ostatní se posunou dopředu. Příklad: V šestičlenném družstvo střídají hráči č. 2. a 4., družstvo pak nastoupí v pořadí 1., 3., 5., 6., 7., 8.. Hodnocení je možné dvojí, buď získává družstvo za celkové vítězství 2 nebo 3 body (nezáleží na skóre) a za remízu 1 bod, nebo se počítají body každého hráče (tzv. „olympijské hodnocení“).

Hodnocení šachové výkonnosti

VT

Výkonnostní třída. Nejnižší je pátá (V.) - tedy žádná (každý čerstvě registrovaný hráč je automaticky hodnocen jako V.VT), dále IV.-I.VT, nejvyšší třídy v ČR jsou kandidát mistra (KM) a titul mistr (M).

Dále je možné získávat mezinárodní tituly: FM (mistr FIDE), IM (mezinárodní mistr) a GM (velmistr), totéž v ženských kategoriích (WFM, WIM, WGM). Nezaměňujte tyto tituly s titulem „mistr světa“.

ELO

Jemnější způsob hodnocení výkonnosti - číslo od 1000 do 2800 (1000 odpovídá úrovni začátečníka, 1900 - I.VT, 2400 - IM). ELO je možné získat jen po sehrání minimálně 9 partií s hráči, kteří již ELO mají a v turnaji, který je započítáván. ELO se hráči mění podle jeho výsledků, vypočítá se podle získaných bodů a ratingu soupeřů.

Pravidelně vychází listina hráčů s ELO ratingem.

Systém ELO vytvořil šachový mistr, americký fyzik a statistik maďarského původu Arpad Elo.

<https://cs.wikipedia.org/wiki/Elo>

Databáze

V databázi šachového svazu je možné nalézt aktuální ELO: <https://www.chess.cz/hraci-vyhledavani/>

Výkonnost a rating

Mohlo by se zdát, že rating ELO přesně odráží výkonnost hráče a s tréninkem bude plynule stoupat. Hráče, trenéry i rodiče je však nutné varovat před takovým očekáváním. Je zcela běžné, že nejen mladým hráčům ELO skáče nahoru a dolů. Někdy hráč vítězí díky chybám soupeřů zcela snadno, jindy přijde série neúspěchů. Občas začátečníkům trvá delší dobu, než se jim povede splnit výkonnostní třídu nebo získat rating.

To je dáno i způsobem výpočtu – ELO 1000 by mělo odpovídat začátečníkovi, ale hráči s jen o něco vyšším ELO (1050) už hrají docela dobře a začátečníci s nimi obvykle prohrají všechny partie. Takový výkon ovšem odpovídá ratingu pod 500. Takže dostat se na výkonnost 1000 chvíli trvá.

Tréninkové schůzky mládeže

Den	Hodina	Požadováno
Pondělí	16:00 - 18:00 (1)	4. nebo vyšší VT, nebo věk od 10 let.
Úterý	16:00 - 17:30	Věk od 6 do 12 let.
Čtvrtek	16:00 - 17:30	Věk od 6 do 12 let.
Pátek	16:00 - 20:00 (2)	3. nebo vyšší VT, nebo věk od 13 let.
Neděle	14:00 - 17:00 (3)	Věk od 6 let. (Klasifikační a cvičné turnaje)

(1) V pondělí může navazovat klasifikační turnaj od 18:00 do 20:00.

(2) V pátek je základní trénink od 16:00 do 17:45, pak následuje bleskový turnaje nebo další program.

(3) Schůzky v neděli probíhají jen ve vybraných termínech.

Každý týden je možné navštěvovat více tréninkových schůzek. Při každé schůzce budou účastníci rozděleni do 2-3 tréninkových skupin podle věku a výkonnosti. Zahájení schůzek v prvním týdnu školního roku. Na tréninky je třeba nosit psací potřeby a sešit, dodržovat kázeň a plnit pokyny trenérů. Hosté se tréninků mohou zúčastnit jen výjimečně, po dohodě a zaplacení poplatku. Kromě základních tréninkových schůzek pořádáme také šachové turnaje mládeže.

Důležité termíny 2023-2024

Uvádím další důležité (mistrovské turnaje), určené hlavně pro pokročilé.

2.12.2023	Soutěže družstev mládeže (extraliga, přebor Prahy)
20.1.2024	Soutěže družstev mládeže (extraliga, přebor Prahy)
2.-3.3.2024	Přebor Prahy mládeže jednotlivců, kvalifikace
9.-16.3.2024	MČR mládeže
23.3.2024	Přebor Prahy družstev mladších žáků
6.4.2024	MČR do 8 let
20.-21.4.2024	Soutěže družstev mládeže (extraliga, přebor Prahy)
18.-19.5.2024	Přebor Prahy mládeže, finále
1.-2.6.2024	MČR družstev starších žáků (Zaječice)

Listopad 2023

Pavel Kopta